

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

Кузик О.М.

студентка,

Львівський державний університет внутрішніх справ

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ У ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ (ПЕДАГОГА)

Педагогічна діяльність має велике значення в житті кожної людини. Вона полягає в передачі від старших поколінь до молодших накопичених людством культури і досвіду, створення умов для їх особистісного розвитку і підготовки до виконання певних соціальних ролей у суспільстві. Цю функцію виконують батьки, громадські організації, різні групи, засоби масової інформації. Проте основними у даній сфері вважаються педагоги. Для ефективного здійснення педагогічної діяльності їм необхідно володіти високим рівнем педагогічної майстерності. Вибір форм чи прийомів необхідний вчителю у педагогічній діяльності, цей вибір буде спрямовувати його до вибору правильних професійних рішень тоді, коли у вихованці він буде вбачати особистість суб'єкта. Таким чином ця тема є надзвичайно актуальною для кожного індивіда. «Майстерність завжди розкривається в діяльності, причому в діяльності ефективній» [4, с. 24].

Ознайомимось із самим поняттям «майстерність». В. О. Скакун дає таке визначення: «Майстерність – це високе і постійне вдосконалюючи мистецтво навчання, виховання, доступне кожному вчителю, який працює за покликанням, любить свою справу і вихованців» [5, с. 27].

Першим ввів поняття «майстерність вихователя» і «педагогічна техніка» А. С. Макаренко у своїй статті «Деякі висновки з мого педагогічного досвіду». Зазначимо, що у педагогічній енциклопедії визначено: «Педагогічна майстерність – високе та постійне мистецтво виховання й навчання, доступне кожному педагогові, який працює за покликанням» [1, с. 251]. Вона є основною умовою

продуктивної роботи вчителя і вдосконалюється в міру накопичення досвіду. Існує ряд різноманітних умінь, необхідних для професії вчителя:

- уміння робити складне зрозумілим і доступним;
- уміння зацікавити кожного, знайти підхід до кожної особи;
- уміння аналізувати життя учнів, організовувати до виконання спільної роботи;
- проявляти винахідливість;
- уміння, пов'язані з технікою педагогічної справи, яким А. С. Макаренко надавав особливого значення: постановка голосу, вміння педагогічно точно розрахувати свої рухи [3].

В. О. Сластьонін визначає педагогічну майстерність як вищу форму професійної спрямованості особистості, а головним показником майстерності в будь-якій діяльності, на його думку, є володіння спеціальними узагальненими вміннями [6, с. 105].

Нами педагогічна майстерність розуміється як високий рівень педагогічної діяльності, який полягає в умінні педагога якісно та творчо організувати навчання і виховання учнів.

Педагогічна майстерність має структуру. А саме:

- Гуманістична спрямованість – це виявлення професійної ідеології вчителя, його ціннісного ставлення до педагогічної діяльності, її змісту, мети, засобів, суб'єктів.

- Професійна компетентність: знання , вміння , навички , критичні погляди і оцінки, постійне самовдосконалення, високий рівень загальної культури.

- Педагогічні здібності: комунікативність, перцептивність (розуміння інших), динамізм особистості (активність, гнучкість впливу), оптимістичне прогнозування (віра в позитивне в кожній людині, у перспективу її розвитку), креативність (творчість) тощо.

- Педагогічна техніка (форма організації поведінки вчителя).

Педагогічні здібності виділяють як один із основних елементів педагогічної майстерності. Педагогічні здібності є сукупністю психічних рис особистості, необхідних для успішного оволодіння педагогічною діяльністю, її ефективного здійснення [2, с. 35]. Науковці виділяють 6 основних здібностей особистості: комунікативність, перспективність, динамізм, креативність, оптимістичне прогнозування, емоційна стійкість [2, с.79].

Комунікативність є основою формування особистості та педагогічної діяльності. Педагогічне спілкування – це психічна взаємодія педагога з учнями, спрямована на спільне вирішення

навчально-виховних завдань, розвиток особистості, створення умов для реалізації творчих здібностей та індивідуальності. Педагогічна творчість полягає в інноваційності, активності для вдосконалення навчального процесу.

У відповідності з теоретичними та практичними дослідженнями науковців доведено, що педагогічна майстерність виявляється у оволодінні вчителем кращими зразками, рівнями діяльності, педагогічного спілкування та професійної поведінки. Вона відіграє значну роль, яка позначається на результатах навченості, вихованості і розвитку учнів.

Список використаних джерел:

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник [Текст]: для педагогів-практиків, наукових працівників, студентів і аспірантів, вихователів, батьків / Семен Устимович Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с. – ISBN 966-06-0002-X.2.
2. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність: підручник для вищих навч. закл. [Текст] / Іван Андрійович Зязюн. –К.: Вища школа, 1997. – С. 35, 79–80 – ISBN5-11-004706-56.
3. Макаренко А. С. Избранные произведения / Антон Семенович Макаренко. – К. : Рад. школа, 1985. – Т. 3. – 592 с.
4. Педагогічна майстерність / [І. А. Зязюна, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.]; за ред. І. А. Зязюна. – [3-тє вид., допов. і переробл.]. – К. : СПД Богданова А.М., 2008. – 376 с.
5. Скакун В. А. Основы педагогического мастерства: Учеб. пособ. / Владислав Александрович Скакун. – М. : ФОРУМ: ИНФА – М, 2008. – 208 с.
6. Сластьонін В. О. Формування особистості вчителя в процесі професійної підготовки [Текст] / В.О. Сластьонін // Педагогічна творчість і майстерність : Хрестоматія. – К. : ІЗМН, 2000. – С. 103-107.